

Posudek na diplomovou práci

Autor/ka práce: Jiří Culka

Název práce: Vztahy EU a Austrálie v historickém a soudobém kontextu

Obor/Rok: MV/2024

Autor posudku (oponent práce): Michal Parížek

Kritéria	Definice	Max. bodů	Získané body
Hlavní kritéria			
	Výzkumná otázka, formulace problému	10	7
	Teoretický konceptuální rámec	30	22
	Metodologie, analýza argumentace	40	31
<i>Celkem</i>		80	60
Vedlejší kritéria			
	Zdroje	10	8
	Styl	5	5
	Formální kritéria	5	5
<i>Celkem</i>		20	18
CELKEM		100	78

Slovní hodnocení:

Hlavní kritéria:

Práce „Vztahy EU a Austrálie v historickém a soudobém kontextu“ pojednává o bilaterálních vztazích EU a Austrálie zhruba od 50./60. let dodnes. Práce je robustně a velice poctivě empiricky zpracovaná, poskytuje celou řadu relevantních informací a vzhledů do vztahu obou aktérů.

Práce má však také v několika oblastech relevantních pro hlavní hodnotící kritéria větší slabiny, které zde zmíním.

Zaprvé, práce bohužel trpí nešťastně zvoleným výzkumným designem, resp. formulací výzkumné otázky a hypotéz. Výzkumná otázka „Proměňovala se kvalita vztahů EU – Austrálie v průběhu jejich historického vývoje?“ je ryze deskriptivní (což je zcela v pořádku), ale prakticky není možné, aby odpověď na ni byla jiná než „ano“, tedy pokud by práce nepřijímala nějakou zcela specifickou konceptualizaci „kvality vztahů“. V tomto kontextu je mj. velice nešťastné, že práce se do hlubší konceptualizace závislé proměnné kvality vztahů nepouští. Ve výsledku se tak má práce orientovat na nesmírně obecně definovanou výzkumnou otázku, u níž je prakticky předem jasné, jak bude zodpovězena. S tím souvisí, že je práce jen velice slabě orientovaná kolem zmíněných výzkumných hypotéz, což nejspíš do jisté míry odráží fakt, že tyto jsou z mého pohledu zvoleny dost nešťastně (s 13). H1 „Na kvalitu bilaterální relace EU – Austrálie měla a dosud má významný vliv snaha o dosažení výhod jak na straně EU, tak na straně Austrálie (přínosů pro obě strany).“ je podle mě empiricky netestovatelná, resp. odpověď je na této úrovni obecnosti formulace prakticky jistě ano. H2 „Změny ve vztazích EU a Austrálie v průběhu jejich historického vývoje měly za následek rozšíření spolupráce mezi oběma aktéry nad rámec ad hoc spolupráce ve vybraných sektorech do podoby více institucionalizované spolupráce ve formě komplexnějších bilaterálních dohod.“ je podle mě do značné míry v této formulaci tautologická. Hlavní problém podle mě spočívá v tom, že otázky i hypotézy jsou pouze přilepeny, do značné míry uměle, k výrazně popisné práci, přičemž fakticky v empirické analýze nehrají roli, a autor se k nim vrací v pár větách v závěru.

Zadruhé, metodologicky je práce případovou studií, ovšem metodologická diskuse na str 33 ukazuje jistou míru nepochopení. Autor tvrdí, že jde o případovou studii zároveň instrumentální/explanatorní a interpretativní, což je podle mě nepochopení. Kolem str. 33 je myslím opakovaně míchána nezávislá (věta „V tomto případě je tedy nezávislá) a závislá proměnná, kdy faktickou obě proměnné jsou uváděny jako proměnné vztahující se ke kvalitě vztahů obou aktérů. Z mého pohledu by dávalo smysl definovat závislou proměnnou jako kvalitu vztahů, tu nějak konceptualizovat a operacionalizovat a následně poukazovat např. na roli změn politických preferencí aktérů, globálního uspořádání, ekonomický vývoj a další faktory jako nezávislé proměnné, které tuto závislou proměnnou ovlivňují. Práce je bohužel v tomto klíčovém jednoduchém parametru dost chaotická.

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD Univerzita Karlova

Zatřetí, velice oceňuji systematickou snahu, aby empirická analýza komunikovala s teoretickým jádrem práce. Autor se tak napříč sekcemi poctivě k teoretickému jádru vrací. Nicméně jako slabinu vidím to, že je teoretické jádro velice široké, až všeobjímající (realismus, liberalismus, konstruktivismus) a do značné míry schematické. Autor částečně prioritizuje realismus, ale ten prezentuje v extrémně široké podobě jako směr zaměřený na zisky/výhody, tj. jako teorii zahrnující prakticky jakoukoliv racionální kalkulaci, ať už vojenskou-bezpečnostní nebo ekonomickou či jinou (vychází z Brookse, 2007, IO). Liberální teorie je pak hodně omezená na instituce a právo, nikoliv např. právě na realizaci společných ekonomických zájmů, což je fakticky právě jádro neoliberální institucionální teorie. V praxi je v empirické části diskuse o realismu hodně orientovaná na bezpečnost, resp. poněkud triviálně na to, jestli spolu v dané době měly EU/ES a Austrálie mírové vztahy, alespoň v počátečních obdobích. Konstruktivismus je pak bohužel redukován na jeho nejobecnější podobu (Wendt) a např. diskuse společných sdílených norem, která by se zrovna pro vztahy EU a Austrálie zejména v poslední době zdála klíčová, chybí. Jako vysloveně nevhodné chápu označování EU za stát (s 22), což je zjevně taženo právě snahou využít realistickou teorii. V situaci, kdy je SZBP mezivládní, to podle mě nedává smysl.

Začtvrté, v empirické části věnující se aktuálnímu stavu vztahů mi hodně chybí politicky vysoce zajímavé fenomény. Sekce 6 se do značné míry věnuje Rámcové dohodě a FTA. Zajímavé by bylo zahrnout sem i zmínky o kontroverzích kolem AUKUS, širší kontext klem TPP, dopady Brexitu (zejména s ohledem na historickou roli VB a mj. např. na FTA VB-Austrálie) a zejména společné zájmy v Indo-Pacifiku a ve vztahu k Číně (ta se objevuje až na str. 92 zcela okrajově). Dynamika vztahů k rámci „západu“ je do značné míry těmito širšími okolnostmi určována, a právě širší geopolitický kontext vztahů EU a Austrálie je zde velice slabý.

Opět ale chci zdůraznit, že v řadě aspektů je práce kvalitní, solidně empiricky podložená, zjevně poctivě zpracovaná.

Vedlejší kritéria:

Text je po jazykové a stylistické stránce na velice solidní úrovni, práce ji čtivá. U teorií a metod pracuje s velice omezeným počtem zdrojů. Úplnost zachycení empirické literatury nejsem pro Austrálii specificky schopen zcela posoudit, ale dle všeho odpovídá standardům DP.

**FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD**
Univerzita Karlova

Vyjádření k plagiarismu:

Text nevykazuje znaky plagiátorství.

Celkové hodnocení:

Práce Jiřího Culky je empiricky-popisně bohatým zachycením vztahů mezi Austrálií a ES/EU. Hlavní silnou stránkou je poctivé a komplexní pojednání těchto vztahů. Slabinou práce je poměrně neukotvený teoretický rámec a zejména nešťastně zvolené hypotézy, které fakticky výzkum samotný nijak neusměřují. Ve výsledku tak z analýzy nevystává koherentní, teoreticky/analyticky podložený a dobře testovaný argument nebo teze, která by vystupovala nad rámec samotného popisu.

Výsledná známka: C

Podpis: